

Nederland nog lang niet BVD- en IBR-vrij

Hoe staat Nederland ervoor wat de ziekten BVD en IBR betreft? De Gezondheidsdienst voor Dieren kijkt eens in de twee jaar naar het percentage bedrijven waar deze ziekten voorkomen. Dit artikel geeft een overzicht van de resultaten van het BVD- en IBR-onderzoek van de afgelopen twee jaar.

GEZONDHEIDSDIENST VOOR DIEREN

Nederland telde begin 2014 ruim 37.000 rundveebedrijven waar in totaal zo'n 4,4 miljoen dieren rondlopen. Een melkveebedrijf heeft gemiddeld 94 melkkoeien en een niet-melkleverend bedrijf houdt gemiddeld 83 dieren. Dit laatste cijfer wordt echter omlaag gehaald door de circa 11.500 'hobbybedrijven' waarvan de eigenaar meestal minder dan twintig runderen heeft. Hoe groter de bedrijven worden, hoe meer impact ziekten hebben en hoe belangrijker het wordt om ziektevrij te blijven. Op grote bedrijven met meerdere stallen kunnen ingesleepte ziekten namelijk langer blijven

rondgaan omdat gevoelige dieren steeds worden verplaatst tussen stallen.

BVD en IBR zijn virusziekten

Bovine Virus Diarree (BVD) en Infectieuze Bovine Rhinotracheitis (IBR) zijn twee ziekten die worden veroorzaakt door virussen. Dit betekent dat een ziek dier niet te genezen is met antibiotica. Bij virusziekten moet je insleep op het bedrijf voorkomen, of zorgen dat de dieren afweerstoffen opbouwen tegen de ziekte door ze te vaccineren. De aanpak van IBR is lastig omdat dieren die de infectie hebben gehad, het virus levenslang bij zich dragen. Bij verminderde

Periodiek onderzoek naar BVD en IBR

De Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) doet in opdracht van het ministerie van EZ en de productschappen eenmaal in de twee jaar onderzoek naar het percentage bedrijven waar bepaalde ziekten voorkomen. In de stalperiode 2013-2014 is onderzoek gedaan naar het voorkomen van BVD. Onderzoek naar het percentage bedrijven besmet met IBR heeft voor het laatst plaatsgevonden in de stalperiode 2011-2012.

Figuur 1

Ziektevrije bedrijven zijn omringd door bedrijven waar de ziekte voorkomt of voorkwam.

Veel veehouders kennen de BVD- en IBR-status van hun buurbedrijven niet. Direct contact tussen dieren van verschillende bedrijven levert dan ook een groot risico op voor ziekte-insleep.

FOTO: TWAN WIERMANS

weerstand kunnen ze het virus weer gaan uitscheiden en hun koppelgenoten besmetten.

Bij de aanpak van BVD is het lastig dat kalveren waarvan de moeder de infectie doormaakt tijdens de dracht, geboren kunnen worden als 'virusdrager'. Zij scheiden het virus elke dag bij miljoenen uit en besmetten dus hun koppelgenoten.

Preventie insleep

Voor de gezondheid van de dieren op het bedrijf is het belangrijk dat geen ziekten worden ingesleept. Voor de meeste ziekten betekent dit dat contact tussen dieren van verschillende bedrijven moet worden vermeden. Maar het is ook belangrijk om indirect contact via mensen, dieren, voorwerpen en materialen te voorkomen, omdat ook via deze weg ziektekiemen kunnen worden overgedragen. Veehouders weten zelf misschien of ze

BVD of IBR op het bedrijf hebben, maar meestal kennen zij niet de status van de bedrijven in hun omgeving. Nederland lijkt qua BVD- en IBR-status op een 'lappendeken'. Ziektevrije bedrijven zijn omringd door bedrijven waar de ziekte voorkomt of voorkwam.

Nederlandse BVD-situatie

Van de melkveebedrijven in Nederland is 23 procent BVD-virusdragervrij en 13 procent is tankmelk-onverdacht. Dat laatste betekent dat een groot aantal dieren in de melkveekoppel de infectie nooit heeft gehad. Op 72 procent van de melkveebedrijven lopen melkkoeien die een infectie met BVD hebben gehad en bij 14 procent lijkt het afgelopen jaar een actieve BVD-infectie te hebben plaatsgevonden. Op de niet-melkleverende bedrijven lijkt het afgelopen jaar een actieve BVD-infectie te zijn rondgegaan op 19 procent van de bedrijven.

Nederlandse IBR-situatie

Van de Nederlandse melkveebedrijven heeft 28 procent de IBR-vrij-status en 14 procent van de bedrijven heeft geen afweerstoffen in de tankmelk. Dat laatste betekent dat er heel weinig dieren in de melkveekoppel zijn die de infectie ooit gehad hebben. Het percentage melkveebedrijven waar melkkoeien voorkomen die IBR hebben gehad is 21 procent. Van de niet-melkleverende bedrijven heeft 10 procent de IBR-vrij-status en is het geschatte percentage bedrijven met dieren met afweerstoffen 18 procent.